

RATIO'S

Zo blijkt dat sommige banken de hypotheekportefeuille voor 50 procent meewegen in hun risico-analyses, terwijl dit bij andere banken maar 6 procent is. Voor bedrijfsleningen en leningen aan particulieren zijn de verschillen nog groter.

De laatste jaarcijfers van Deutsche Bank geven een mooi praktijkvoorbeeld van gegoochel met risicometingen. De bank presenteerde eind 2012 een kernkapitaalratio van 8 procent, robuust vergeleken met de 6 procent een jaar eerder.

Op het eerste gezicht zou dat betekenen dat de bank meer kapitaal achter de hand houdt dan voorheen, of risicovolle onderdelen heeft verkocht.

Dat laatste heeft de bank in ieder geval gedaan, maar uit de toelichting in het jaarverslag blijkt ook dat de hogere buffers te danken zijn aan "model- en procesoptimalisatie." Een kwart van de verbetering van de ratio blijkt te danken aan aanpassing van interne rekenmodellen.

ONZEKERHEID

Bankbuffers blijken dus tot op zekere hoogte kneedbaar. En nat-

tevingerwerk, aangezien banken, samen met de toezichthouder, op basis van misschien duizenden arbitraire aannames tot één kernkapitaalratio komen.

Toch presenteren banken de ratio's tot op één decimaal nauwkeurig, alsof ze met behulp van natuurkundige wetten zijn vastgesteld.

Het is eigenlijk veel zinniger om een bandbreedte van onzekerheid te hanteren rondom de schatting van de kernkapitaalratio's. En voor grote, complexe banken met buffers die een fractie zijn van de gigantische leningenportefeuilles, kan die onzekerheidsmarge wel eens goed boven de 100 procent uitkomen. Bij SNS bank zou dit bijvoorbeeld kunnen impliceren dat de kernkapitaalratio enkele maanden voor de nationalisatie niet exact 8,8 procent was, maar ergens schommelde tussen 0 procent en 17,6 procent.

**BANKEN
PRESENTEREN
KAPITAALRATIO'S
ALSOFF ZE MET
HULP VAN
NATUURKUNDIGE
WETTEN ZIJN
VASTGESTELD**

Door de ruime bandbreedte rondom de geschatte kernkapitaalratio's zijn goede banken nauwelijks te onderscheiden van slechte banken. Een belegger die deze lijn doortrekt, moet concluderen dat het moeilijk is vast te stellen of Rabobank met een kernkapitaalratio van 13,2 procent een veiligere bank is dan ING (11,9 procent). Het verschil kan immers makkelijk veroorzaakt zijn door een verschil in risicoweging van de toezichthouder, een ander model om de beleggingen te waarderen, of omdat heel andere aannames binnen hetzelfde model zijn gebruikt.

OPENHEID

Behalve rekening houden met onzekerheid, zou het voor beleggers handig zijn als ze zouden weten hoe specifieke banken hun risicovolle bezittingen waarderen en welke aannames zij gebruiken. Tegelijkertijd zouden (nationale) toezichthouders meer uniforme bufferregels moeten hanteren. Tot die tijd doen beleggers er verstandig aan banken te beoordelen door het kernkapitaal ten opzichte van het gehele balanstotaal te bestuderen, de ouderwetse solvabiliteit.

risico's meten weinig mis. Iedere belegger zal erkennen dat een Spaans vastgoedobject riskanter is dan een Duitse staatsobligatie. Hoeveel risicovoller is niet makkelijk te beantwoorden, maar wel cruciaal. En daar wringt de schoen.

Sinds 1996 hebben banken de vrijheid om in samenwerking met de toezichthouder zelf een flink deel van de risico's te beoordelen. De ene bank zal daar wat behoudender in zijn dan de andere, zo waarschuwde het IMF recent in een onderzoeksrapport.